

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 66068-02-19

04 יולי 2021

לפני:

כב' השופטת דפנה חסון זכריה

התובע:

ZHOU XUEGUI

ע"י ב"כ: עו"ד אלי שמעוני ו/או עמיר לוי

-

הנתבעים:

1. סטון שירותי כ"א בע"מ
 2. חיים וינשטיין
 3. מוטיב הנדסה ניהול וביצוע עבודות בניה פיתוח תשתיות והשקע
 4. אביב מאירי
- ע"י ב"כ: עו"ד רועי הוד

החלטה

לפניי בקשת התובע למסור את עדותו באמצעות כינוס וידאו (היוועדות חזותית- video conference).

רקע כללי

1. ביום 27.2.19 הגיש התובע, אזרח סין, באמצעות בא כוחו, תביעה כנגד הנתבעים בגין זכויות שונות הנובעות לטענתו מתקופת העסקתו וסיומה בשירות הנתבעות 1 ו-3. סכום התביעה הועמד על סך של 1,302,118 ₪.

2. ביום 19.10.20 התקיים דיון מוקדם בתיק. התובע לא התייצב לדיון, כי אם בא כוחו בלבד. ב"כ התובע טען כי התובע נדרש לעזוב את ישראל לסין, שכן תוקף אשרתו פג. בתום הדיון ניתן צו לתצהירים, והתיק נקבע להוכחות ליום 13.1.22.

3. ביום 22.3.21 הגיש התובע בקשה לניהול ההליך בהעדרו, וזו נדחתה בהחלטה מיום 13.5.21.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 66068-02-19

4. התובע הגיש בקשת רשות ערעור על ההחלטה (בר"ע 48212-05-21), ובד בבד, הגיש את הבקשה למסירת עדותו על דרך של היוועדות חזותית.

עיקר טענות הצדדים

5. לטענת התובע, בשל מגפת הקורונה, חלות בסין מגבלות תנועה, המונעות ממנו לנוע בחופשיות במדינתו, לא כל שכן להגיע לישראל לשם מתן עדות. עוד הוא טען, כי יתקשה לממן את העלויות הכרוכות בהגעה לישראל לצורך מסירת עדותו, הכוללות, בין היתר, הפקדת ערובה בסך של 30,000 ₪ ועלות שהייה בישראל במהלך תקופת בידוד בת 14 ימים לכל הפחות. עוד טען התובע, כי הוא ובא כוחו עשו כל שביכולתם על מנת לאפשר את הגעתו לישראל, ואף הגישו בקשה לקבלת אשרת כניסה מאת משרד הפנים, אולם נכון לעת הזו, מאמציהם לא נשאו פרי. לבסוף טען התובע, כי הדרישה כי יגיע לישראל בעת הזו, על אף המגבלות שצויינו, מהווה פגיעה קשה ובלתי מידתית בזכותו לגישה לערכאות. דחיית מועד הדיון עד למועד בו תחלופנה המגבלות, מהווה אף היא פגיעה קשה בזכויותיו, נוכח הזמן הרב שחלף ממועד הגשת התביעה. נוכח כל אלה, עותר התובע למצות את זכותו בדרך של מסירת עדות בהיוועדות חזותית.

6. הנתבעים התנגדו לבקשה. לטענתם, הבקשה נסמכת על הצהרות של בא כח התובע, שאינן נתמכות בתצהיר של התובע או באסמכתא אחרת כלשהי, ועובדה זו מקימה חשש כי התובע כלל אינו מודע לתביעה שהוגשה בשמו על ידי בא כוחו. התובע לא הוכיח כי אינו יכול להתייצב לדיון בישראל בשל נסיבות שאינן תלויות בו, ואף בחר שלא להגיש בקשה להעיד בעדות מוקדמת טרם יציאתו מישראל. טענות התובע בדבר קשיים כלכליים אינן מתיישבות עם טענותיו בדבר שכרו החודשי הגבוה. אף הטענות בדבר הגבלות תנועה בסין לא הוכחו, ההיפך הוא הנכון: מן המפורסמות הוא שסין היא המדינה הראשונה שהתגברה על משבר הקורונה.

לבסוף טענו הנתבעים, כי קבלת הבקשה עלולה לפגוע פגיעה קשה בזכויותיהם הדיוניות ובהגעה לחקר האמת, בין היתר משום שהתובע לא יקבל מרות ישירה

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 66068-02-19

של בית הדין; תתאפשר הכוונה של התובע על ידי אדם שאינו גלוי לעיני בית
הדין; יתכן קושי טכני בזיהוי התובע; וייווצר קושי בניהול יעיל של החקירה.

דיון והכרעה

7. סמכותו של בית המשפט להורות על גביית עדות במשפט מחוץ למדינה נקבעה
בסעיף 13(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971 שזו לשונו:

**"גביית עדות על ידי שלוח במשפט אזרחי
(א) לפי בקשת בעל דין במשפט אזרחי רשאי בית המשפט, אם
נראה צורך למען הצדק ולפי התנאים שהורה עליהם, לצוות
שעד או כל אדם אחר ייחקר בתצהיר על-ידי אדם פלוני
ובמקום פלוני שמחוץ לתחום שיפוטו של בית המשפט, ורשאי
בית המשפט ליתן הוראה בכל דבר הכרוך באותה חקירה, כפי
שייראה סביר וצודק, ורשאי הוא להתיר לכל בעל דין להגיש
את פרוטוקול העדות כראיה באותו משפט."**

הפסיקה הרחיבה את תחולתו של סעיף זה, כך שזה שימש כמקור לסמכותו של
בית המשפט לגבות עדויות גם בדרך של היוועדות חזותית (רע"א 3810/06 י.דורי
את צ'יקובסקי בניה והשקעות בע"מ נ' שמאי גולדשטיין פ"ד סב(3) 175
(2007), להלן – עניין דורי; רע"א 7998/18 דן כהן נ' חברת החשמל לישראל
בע"מ, מיום 5.3.19)

8. בפסיקת בית המשפט העליון נקבעו שלושה כללים מנחים, אותם ישקול בית
המשפט בבוחנו בקשה להתיר גביית עדות בחו"ל: (א) פניית המבקש לבית
המשפט נעשתה בתום לב; (ב) יש בידי העד למסור עדות רלוונטית לשאלות
השנויות במחלוקת; (ג) קיימת סיבה טובה המונעת את בואו של העד לחקירה
בישראל. כללים אלו יפים אף להחלטה בבקשה לגביית עדות בדרך של היוועדות
חזותית (עניין דורי, סעיף 3 לפסק דינה של כב' השופטת (כתוארה דאז) נאור,
וההפניות שם).

עוד נקבע בעניין דורי, כי יתכן מקום להגמיש את אופן יישומם של חלק
מהמבחנים הללו, עת נשקלת שמיעת עדות בהיוועדות חזותית, נוכח היתרונות
שמציעה אפשרות טכנולוגית זו על פני העדה על ידי שלוח שהייתה נהוגה בעבר.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 66068-02-19

9.

בית הדין הארצי נתן אף הוא דעתו לסוגיה זו, וקבע כי על אף היתרונות הגלומים
באמצעים הטכנולוגיים העומדים לרשות בית המשפט כיום, הרי שמתוך הכרה
בכלי החקירה שכנגד ככלי יסוד חיוני להליך השיפוטי, דרך המלך היא חקירה
נגדית באולם בית המשפט, לפני השופט היושב בדין, ואילו גביית עדות מחוץ
לכותלי בית המשפט תהא בגדר החריג לכלל (ע"ע (ארצי) 36731-09-12 **סעיז**
כנעאן - מפעל מתכת חניתה בע"מ, מיום 17.1.13, להלן - **עניין כנעאן**).

10.

בעניין כנעאן עמד בית הדין הארצי על הקשיים והחסרונות הגלומים בשימוש
באמצעים טכנולוגיים לגביית עדות מחוץ לכותלי בית המשפט, בדרך של
היוועדות חזותית:

"כאשר עד ניצב בפני שופט, הרי שמוראו של בית המשפט
עשוי להשפיע על כנות העדות ואמיתותה. לא כן הוא בעדות
הנגבית באמצעות ווידאו קונפרנס, מחוץ לאולם בית המשפט
הרחק מעינו הבוחנת של השופט. במצב זה, מטבע הדברים
הוא כי מידת השפעת מורא בית המשפט פוחתת.
יתרה מכך, יכולתו של בית המשפט להתרשם ממקור ראשון
ובאופן בלתי אמצעי, מן העד פוחתת כאשר עדותו נגבית באופן
זה. בעדות הנגבית באמצעות ווידאו קונפרנס קשה יותר לשופט
להתרשם משפת הגוף של העד ומסימני "זיעה קרה" המלווים
את עדותו. הדברים אמורים אף לגבי מידת יכולתם של בעלי
הדין ובאי כוח הצדדים להתרשם מן העדות, ויעילות החקירה
הנגדית יכולה אף היא להיפגם כאשר החקירה נערכת בווידאו
קונפרנס לעומת עריכתה באולם בית המשפט. בנוסף, עלול
להתעורר קושי, מקום בו מבקש עורך הדין שחוקר את העד
להציג בפניו מסמכים כך שתיפגע יכולת ניהול חקירה נגדית,
הוגנת ויעילה"
(סעיף 35 לפסק דינו של כב' השופט (כתוארו דאז) אילן איטח)

11.

הפסיקה הבחינה בין עניינו של בעל דין לבין עניינו של עד חיצוני להליך.
שעה שמדובר בבקשה להעיד בעל דין בהיוועדות חזותית, על אחת כמה וכמה
כשמדובר בתובע - יש לנקוט בגישה מחמירה ודווקנית יותר, באופן שיש להיעתר
לבקשה רק במקרים יוצאים מגדר הרגיל, שכן התובע הוא בעל דין מעוניין
ומכאן החשיבות הרבה של התרשמות ישירה של בית המשפט מחקירתו. התובע
הוא גם מי שיזם את ההליך, ו"בעליו", ועליו לעשות כל שלאל ידו על מנת
להתייצב ולמסור עדותו בפני בית הדין.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 66068-02-19

לעומת זאת, שעה שמבוקש להעיד בהיוועדות חזותית של עד חיצוני להליך, שעדותו מתבקשת מטעם מי מהצדדים, ושחלקו בהליך המשפטי "נכפה" עליו, ניתן לנקוט במדיניות מחמירה פחות. וכך נפסק בעניין זה בעניין דורי :

"בית המשפט הקפיד במיוחד בבחינת התקיימותן של דרישות אלה בעת שדן בבקשות לגביית עדות של בעל דין. זאת, לאור החשיבות הרבה של התרשמות ישירה של בית המשפט מחקירה, כאשר מדובר בבעל דין מעוניין. בית המשפט החמיר אף יותר כאשר דובר בבקשה לגביית עדותו של תובע, ונקבע כי רק במקרים יוצאים מגדר הרגיל תינתן רשות לכך. הטעם לכך היה שהתובע עצמו בחר להגיש תביעתו בישראל ולפיכך נושא הוא "בחובה מוסרית רבה יותר", ואין להתיר לו להעביר את זירת בירור המחלוקת למקום אחר"

(ראו גם: ע"א 51/84 בלאנש בירדיקלינגהופר - שלמה בלוס, פ"ד ו 198 (1952), להלן – עניין בלוס)

12. גביית עדות בדרך של היוועדות חזותית זכתה להסדרה מפורשת, במסגרת תקנה 72 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט- 2018 (להלן-**התקנות החדשות**), שזו לשונה :

"(א) בית המשפט רשאי להתיר שמיעת עדות בדרך של היוועדות חזותית בתוך שטחה של מדינת ישראל או מחוצה לה לפי הוראות שייתן, אם השתכנע כי התקיימו התנאים האלה: (1) הגעתו של העד לבית המשפט שבו נדונה התובענה שבעניינה הוא נדרש להעיד תקשה עליו מאוד, והוא נתן את הסכמתו למתן עדות בדרך זו; (2) עדותו של העד חיונית לשאלות השנויות במחלוקת; (3) אין מניעה מבחינת מדינת החוץ לשמיעת עדות בדרך זו בתחומה."

תקנה זו חלה אף במשפט העבודה מכוח תקנה 129(2) לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), (תיקון) התשפ"א - 2020.

13. ביחס לתנאים הקבועים בתקנות החדשות, שבהתקיימם תתאפשר גביית עדות בהיוועדות חזותית, קבע בית הדין הארצי כי **"תנאים אלו מבטיחים איזון בין**

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 66068-02-19

- 1 אינטרס מי מבעלי הדין המעוניין במתן העדות באופן זה אל מול הנזק שעלול
2 להיגרם מכך לבעל הדין שכנגד, ומבוססים על הפסיקה שנהגה עובר להתקנת
3 התקנה האמורה בסוגיה זו" (בבר"ע 22083-06-21 סטון שירותי כוח אדם בע"מ
4 ואח' – CUI YIAHI (מיום 20.6.21)).
5
6 14. הנה כי כן, גם לאחר התקנת התקנות החדשות, דרך המלך נותרה העדה בין
7 כותלי בית המשפט, בפני השופט היושב בדין, ואילו השימוש באמצעי של
8 היוועדות חזותית ייעשה רק במקרים יוצאי דופן.
9
10 15. לאחר שנתתי את דעתי לטענות הצדדים ולכלל החומר שבתיק, הגעתי לכלל
11 מסקנה כי המקרה שבפניי אינו נופל לגדר אחד מאותם מקרים חריגים ויוצאים
12 מגדר הרגיל המצדיקים את שמיעת עדות התובע שלא בין כותלי בית הדין.
13
14 16. ראשית, התובע לא מבקש להעיד עד חיצוני להליך על דרך של היוועדות חזותית,
15 אלא עותר לכך שעדותו שלו תשמע בדרך זו.
16 משכך, בהתאם לכללים שנקבעו בפסיקה, יש לנקוט בגישה מחמירה ודווקנית
17 יותר, ולהתיר את הבקשה רק ככל שמדובר במקרה יוצא מגדר הרגיל.
18 לא שוכנעתי כי המקרה שלפניי נופל לגדר אחד מאותם מקרים.
19
20 17. התובע טען, כאמור, כי חוסר יכולתו להגיע לישראל, נובע הן מהגבלות התנועה
21 החלות לטענתו בסין, והן מחוסר יכולתו לעמוד בעלויות הכלכליות הכרוכות
22 בהגעתו ככל שזו תתאפשר.
23
24 18. אלא שטענותיו אלה של התובע נטענו בעלמא, ולא נתמכו בתצהיר, או
25 באסמכתא אחרת כלשהי.
26 בהתאם לפסיקה, נוכח חשיבותן של העובדות להכרעה בבקשה מסוג זה,
27 מייחסים בתי המשפט חשיבות רבה להגשת תצהיר התומך בבקשה, ומשכך, אי-
28 הגשת תצהיר עשויה, כשלעצמה, להוות טעם המצדיק דחייתה של הבקשה
29 להעדה בדרך של היוועדות חזותית (עניין כנעאן. ראו גם: רע"א 1665/11 סונול
30 כנען בע"מ נ' ישעינו איבי, מיום 21.4.11; רע"א 1920/12 אהרון לוינגר נ' עו"ד
31 ניצה פוזנר, כונסת הנכסים, מיום 3.5.12; בר"ע (ארצי) 30442-12-15 דן

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 66068-02-19

פורקוש - דיוקול בע"מ, מיום 14.3.16; בר"ע (ארצי) 53503-11-13 יועד
פוטרמליך נגד אלי לובושיץ, מיום 3.12.13).

19. התובע אף לא תמך את בקשתו, כאמור, באסמכתא אובייקטיבית אחרת כלשהי, הגם שעל פני הדברים יכול היה לעשות כן. כך למשל, התובע לא תמך את בקשתו בהעתק מהבקשה שהוגשה, לטענתו, למשרד הפנים, ובתשובות משרד הפנים לפיו בקשתו נדחתה.

טענת התובע לפיה הוא מנוע מלהגיע לקונסוליה הישראלית בסין על מנת להגיש תצהיר חתום נוכח מגבלות התנועה הקיימות בסין עקב משבר הקורונה, נטענה אף היא בעלמא, ואף היא לא נתמכה באסמכתא כלשהי. טענות התובע ביחס לחוסר יכולתו לעמוד בעלויות הכלכליות הכרוכות בהגעתו ככל שזו תתאפשר, אף היא נטענה בעלמא ולא נתמכה באסמכתא כלשהי, הגם שאף בעניין זה ברי כי מסמכים התומכים בטענותיו אלה מצויים בחזקתו.

20. לא שוכנעתי, אפוא, כי מגבלות התנועה החלות בסין, ככל שאלה אכן חלות, או מצבו הכלכלי של התובע, "יקשו עליו מאד" להגיע לישראל לשם מסירת עדות בפני בית הדין, וודאי שלא הוכח בפניי כי מדובר במקרה "יוצא מגדר הרגיל" המצדיק את שמיעת עדותו של התובע על דרך של היוועדות חזותית.

21. למעלה מן הצורך ייאמר, כי אף לו הייתי מקבלת את טענותיו העובדתיות של התובע כלשונן, הרי שממילא לא היה בכך כדי לשנות ממסקנתי לפיה דין הבקשה להידחות. זאת מאחר שהטעמים עליהם הצביע התובע, ממילא אינם בגדר טעמים מיוחדים וחריגים, המצדיקים שמיעת עדות בדרך של היוועדות חזותית, בפרט כן, משעה שמדובר בעדות של התובע עצמו.

22. באשר לטענות התובע בדבר הנטל הכלכלי שיוטל עליו – הלכה היא, כי טעמים הנוצצים במצבו הכלכלי של בעל הדין אינם טעמים מספיקים לגביית עדות מחוץ לתחום המדינה (עניין דורי; עניין בלוס).

בענייננו, מדובר בתביעה רחבת היקף, על סכום גבוה של 1,302,118 ₪, שהוגשה כנגד מספר נתבעים, ואלה זכאים לחקור את התובע באופן ישיר ובלתי אמצעי על מנת להוכיח הגנתם.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 66068-02-19

- 1 אמנם מצויים אנו בתקופה יוצאת דופן, המציבה בפני בעלי הדין אתגרים שונים,
2 אולם – מבחינת המהות – לא מצאתי כי עניינו של התובע שונה מעניינו של כל
3 בעל דין המצוי מחוץ לגבולות מדינת ישראל ונתקל בקושי כלכלי, מטעם זה או
4 אחר, להגיע לישראל לשם מסירת עדות. עניינו של התובע אף אינו שונה מעניינו
5 של כל אדם המבקש להגיש תביעה, הנדרש לכלכל צעדיו ולשקול, בעת הגדרת
6 תביעתו והיקפה, את העלויות הכרוכות בניהול ההליך, כגון גובה האגרה והיקף
7 שכר הטרחה שיידרש לשלם.
8
- 9 אף טענות התובע כי אין ביכולתו להגיע לישראל בשל מגבלות התנועה החלות
10 בסין בשל משבר הקורונה – לא די בהן כדי להצדיק להתיר כבר כעת את שמיעת
11 עדותו על דרך של היוועדות חזותית.
12 דיון ההוכחות, קבוע, כאמור, לחודש ינואר 2022, קרי למעלה משבעה חודשים
13 ממועד הגשת הבקשה. כפי שהוכיחה המציאות בחודשים האחרונים, ההנחיות
14 וההגבלות בכל הנוגע להתמודדות עם משבר הקורונה משתנות חדשות לבקרים,
15 נוכח מגוון שיקולים כגון היקף ההתפרצות, שיעור ההתחסנות וכיו"ב, ואין איש
16 יכול לצפות מה תהא מדיניות הכניסה והיציאה מישראל או מסין, והאם אכן
17 יחולו מגבלות תנועה בתוך סין, בעוד למעלה מחצי שנה.
18
- 19 לאמור לעיל יש להוסיף, כי התובע טען כי בקשתו לקבלת אשרת כניסה תלויה
20 ועומדת בפני משרד הפנים, ומוקדם להניח כבר כעת כי זו לא תאושר במועד
21 שיאפשר לו להתייצב לדיון.
22
- 23 אכן, יכול כי סמוך למועד הדיון, יהא מקום להגיש את הבקשה מחדש, עקב
24 שינוי נסיבות, או ככל שהמגבלות להן טוען התובע עדיין יעמדו בתוקפן. ואולם
25 לעת הזו, עוד מוקדם לקבוע כי מגבלות התנועה תעמודנה בתוקפן גם בינואר
26 2022.
27
- 28 טרם נעילה יודגש, כי לא מצאתי כי יש בהחלטתו של בית הדין הארצי בבר"ע
29 22083-06-21 **סטון שירותי כוח אדם בע"מ ואח' – CUI YIAHI** (מיום
30 20.6.21) לשנות ממסקנתי. החלטת בית הדין הארצי באותו עניין נסמכה על
31 הקביעה כי מדובר בהחלטה דיונית בעניין ניהול ההליכים בפני הערכאה

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

סע"ש 66068-02-19

הדיונית, ואין בית הדין הארצי נוהג להתערב בהחלטות מסוג זה אלא במקרים
חריגים בלבד. בנוסף, אין זהות בין נסיבות ענייננו לבין נסיבות אותו עניין.

27. נוכח כל האמור, הבקשה נדחית.

28. התובע ישא בהוצאות הנתבעים בסך של 1,500 ₪ ואלה ישולמו בתוך 30 ימים
מהיום, וזאת ללא קשר לתוצאות ההליך העיקרי בתיק.

ניתנה היום, כ"ד תמוז תשפ"א, (04 יולי 2021), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.

דפנה חסון זכריה, שופטת

